

Sygn. akt II Ca 726/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bogusław Suter (spr.)
Sędziowie:	SSO Barbara Puchalska SSR del. Sławomir Kuczyński
Protokolant:	st. sekr. sąd. Zofia Szczęsnowicz

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2013 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa N. M.

przeciwko Towarzystwu (...) w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Sokółce

z dnia 25 kwietnia 2013 r. sygn. akt I C 333/12

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 600 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

Małoletnia N. M., reprezentowana przez ustawową przedstawicielkę A. M. (1) w pozwie z dnia 27 listopada 2012 r. skierowanym przeciwko Towarzystwu (...) w W. wносиła o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kwoty 24.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za krzywdę wraz z odsetkami od dnia 18 października 2012 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwany Towarzystwo (...) w W. wносиł o oddalenie powództwa w całości.

Wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Sokółce zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 6.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 października 2012 r. do

dnia zapłaty (pkt I) i oddalił powództwo w pozostałej części (pkt II). Odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu (pkt III) i nie uiszczono koszty sądowe przejął na rachunek Skarbu Państwa (pkt IV).

Sąd I instancji ustalił, iż w dniu 8 września 2007 r. około godziny 20.50 w pobliżu miejscowości S. miał miejsce wypadek drogowy. Kierujący samochodem marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...) na odcinku K.-B. A. R. nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że w trakcie wyprzedzania jadącej rowerem A. M. (2) nie zachował wymaganego odstępu bocznego między pojazdami, co przy jednoczesnej zmianie kierunku ruchu roweru doprowadziło do zderzenia obu pojazdów, w wyniku czego A. M. (2) doznała licznych obrażeń ciała, w tym stłuczenia płuc, pęknięcia wątroby, śledziony, stłuczenia zaotrzewnowej, na skutek których to urazów zmarła. Za opisany czyn Sąd Rejonowy w Sokółce II Wydział Karny na mocy art. 177 § 2 k.k. skazał A. R. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, zawieszając jej wykonanie tytułem próby na okres 3 lat.

W dniu zdarzenia posiadacz pojazdu V. (...) o numerze rejestracyjnym (...) – A. R. – korzystał z ochrony ubezpieczeniowej od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów. Pismem z dnia 22 czerwca 2010 r. pełnomocnik małoletniej N. M. wystąpił do pozwanego o przyznanie zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w kwocie 30.000 złotych.

W wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego, ubezpieczyciel co do zasady przyjął odpowiedzialność cywilną posiadacza pojazdu marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...) z tytułu wypadku z dnia 08 września 2007 r., wypłacając wcześniej kwotę 5.000,00 zł na rzecz rodziców zmarłej A. M. (2), zaś w dniu 07 października 2010 r. stwierdził brak podstaw do wypłaty zadośćuczynienia dla rodzeństwa poszkodowanej, w tym małoletniej N. M.. Uzasadniając swoją decyzję, ubezpieczyciel wskazał, iż dobra osobiste są nierozdzielnie związane z człowiekiem i nie podlegają dziedziczeniu z chwilą jego śmierci.

Sąd Rejonowy wskazał, iż podstawą prawną odpowiedzialności cywilnej A. R. wobec członków najbliższej rodziny A. M. (2), zmarłej w dniu 08 września 2007 r. na skutek odniesionych w wypadku drogowym obrażeń, stanowi art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c., zaś podstawy odpowiedzialności pozwanego upatrywać należy w treści art. 822 § 1 k.c. oraz art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22.05.2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Sąd zaznaczył, że katalog wskazanych w przepisach art. 23 k.c., pozostaje otwarty. Zostały one wymienione jedynie przykładowo, z uwzględnieniem tych, które w praktyce mogą być najczęściej przedmiotem naruszeń. Skoro więc katalog ma szerszy zakres, należy do niego zaliczyć również takie dobra jak pamięć o osobie zmarłej czy prawo do rodziny. Rodzinę łączy szczególna więź oparta na wzajemnej miłości i pokrewieństwie, a jej dobro podlega ochronie, czego wyraz stanowi art. 71 Konstytucji.

Sąd I instancji podkreślił, że orzecznictwo Sądu Najwyższego dopuszcza możliwość przyznawania na podstawie powołanych wyżej regulacji najbliższemu członkowi rodziny zmarłego zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego, jakim jest relacja ze zmarłym najbliższym członkiem rodziny, także wtedy, gdy śmierć wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju nastąpiła przed dniem 3 sierpnia 2008 r. – a więc w dniu wejścia w życie przepisu art. 446 § 4 k.c. Dodał przy tym, że w przypadku tych dwóch podstaw prawnych, przy ustalaniu wysokości dochodzonych kwot, rozważeniu podlegają jednak inne czynniki niematerialne. Zaznaczył, że ramach zawartej umowy ubezpieczenia na gruncie regulacji prawnej z art. 34 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych i z istoty ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wynika, że ubezpieczyciel przejmuje na siebie odpowiedzialność sprawcy, natomiast ani z umowy ani też z przepisów ustawy nie wynika, by odpowiedzialność ubezpieczyciela za szkodę w postaci naruszenia dóbr osobistych osób najbliższych osoby zmarłej, wywołane śmiercią wskutek wypadku spowodowanego przez kierującego pojazdem mechanicznym, za którą on sam ponosi odpowiedzialność była wyłączona. Takie wyłączenie musiałoby być wyraźne.

W ocenie Sądu Rejonowego strona powodowa nie wykazała zasadności przyznania zadośćuczynienia na poziomie 24.000,00 zł. Do twierdzeń przedstawicielki ustawowej małoletniej powódki odnośnie aktualnego stanu przeżywania

śmierci siostry Sąd podchodził z dużą ostrożnością, wobec faktu, iż jako matka jest ona bezpośrednio zainteresowana wynikiem sprawy.

Kluczowe dla dokonania oceny stopnia bólu wywołanego śmiercią najbliższej osoby – siostry oraz zaistnienia ewentualnych zaburzeń emocjonalnych na tym tle, było przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu psychologii M. S.. Jak wynikało z niekwestionowanej w sprawie opinii z dnia 14 lutego 2013 r., śmierć A. M. (2) skutkowałą reakcją fizjologicznej żałoby, ale nie burzyła zdolności przystosowawczych. Z racji wieku sytuacja nie była dla powódki do końca czytelna. Zdaniem biegłej, nie można wykluczyć, że na ten proces nałożyły się emocje związane z przeprowadzką i tęsknota do poprzedniego miejsca zamieszkania. Poczucie bezpieczeństwa burzyło także konfliktowe życie rodziców. Powódka przeżywała typową reakcję żałoby fizjologicznej, podczas której zaznaczały się typowe dla takiego dziecka zmiany w obrębie nastroju. W ocenie biegłej taka reakcja trwała około 6 miesięcy. Obecna okresowa płaczliwość jak też żal po stracie siostry nie jest zjawiskiem patologicznym. W ocenie biegłej, powódka nie wymaga oddziaływań terapeutycznych oraz nie stwierdzono trwałego uszczerbku na jego zdrowiu.

Poczynione w opinii opracowanej przez biegłą ustalenia w ocenie Sądu I instancji dawały podstawy do przyznania małoletniej powódce - N. M. stosownego zadośćuczynienia, jednakże objęta żądaniem pozwu kwota wskazana nie jest zdaniem Sądu adekwatna dla zrekompensowania straty. Oceniając zasadność zgłoszonego przez powódkę żądania nie można było bowiem pominąć istotnych okoliczności powstania uszczerbku w prawnie chronionych interesach powódki, które nakazywały potrzebę uwzględnienia przyczynienia się poszkodowanej A. M. (2) do powstania szkody (art. 362 k.c.).

W celu ustalenia czy, a jeżeli tak to w jaki sposób oraz w jakim stopniu poszkodowana A. M. (2) przyczyniła się do zdarzenia z dnia 08 września 2007 r., Sąd Rejonowy dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej i ruchu drogowego P. D.. Biegły stwierdził, że w chwili wypadku A. M. (2) poruszała się nieoświetlonym rowerem, na drodze nr K-8 na odcinku K.-B., w późnych godzinach wieczornych, kiedy to widoczność była ograniczona ze względu na ciemności panujące we wrześniu o tej porze, tj. o godz. 20.55. Ponadto, na trasie po której poruszały się pojazdy nie ma sztucznego oświetlenia. Biegły zaznaczył, że w rowerze A. M. (2) brak było lampy przedniej i tylnej, elementów odbłaskowych oraz dynama. Tym samym możliwość zauważenia jadącej rowerzystki była ograniczona. Ponadto prędkość jazdy pojazdów oraz odległość w jakiej kierowca zauważył poruszającą się po drodze rowerzystkę była zbyt mała, aby możliwe było uniknięcie zderzenia obu pojazdów.

Konkludując swoje rozważania biegły stwierdził, że przyczyną, którą doprowadziła do wypadku było zachowanie rowerzystki A. M. (2). Kierująca rowerem poprzez wykonywanie nagłych manewrów na drodze, poruszając się przy tym w nocy nieoświetlonym pojazdem, stworzyła sytuację niebezpieczną. Kierowca samochodu V. nie miał możliwości uniknięcia wypadku.

Tym samym nie budziło w ocenie Sądu I instancji wątpliwości, że A. M. (2) przyczyniła się do powstania szkody. Zdaniem Sądu, stopień przyczynienia się poszkodowanej był porównywalny do stopnia zawinienia sprawcy wypadku i należało określić go na poziomie 50%.

W ocenie Sądu Rejonowego wskazane wyżej okoliczności pozwalały na przyjęcie, iż wskutek śmierci A. M. (2) doszło do naruszenia prawa do życia w rodzinie powodów, a podlegającego ochronie prawnej przewidzianej w art. 24 § 1 k.c. Dobro to da się wyrazić jako szczególna więź siostry z siostrą. Wiąż ta stanowi wartość niemajątkową, ściśle związaną z jednostką ludzką. Bez wątplenia między powódką, a jej zmarłą siostrą istniała więź emocjonalna, która na skutek śmierci A. M. (2) została zerwana.

Wspomniane dobro osobiste zostało naruszone przez A. R. (za którego odpowiedzialność cywilną ponosi strona pozwana) działaniem bezprawnym i zawinionym, zaś między wyrządzoną szkodą a działaniami sprawcy wypadku istnieje adekwatny związek przyczynowy. Śmierć bezpośrednio poszkodowanej – A. M. (2) – wywołała u powódki rzeczywiste cierpienia psychiczne rozumiane jako krzywda. Powódka przynajmniej przez okres pierwszych 6 miesięcy

odczuwała smutek i przygnębienie. Często wracała myślami do tragicznych wydarzeń. Z drugiej strony Sąd miał na względzie, że informacja o śmierci siostry nie do końca była czytelna dla powódki, która w chwili jej śmierci miała 6 lat.

Powołane okoliczności w ocenie Sądu uzasadniały przyznanie powódce pieniężnego zadośćuczynienia z tytułu pokrzywdzenia na skutek naruszenia jego dobra osobistego. Adekwatną kwotę zadośćuczynienia do rozmiaru krzywdy powinna zdaniem Sądu I instancji, stanowić suma 12.000 złotych. Przy przyjęciu przyczynienia się A. M. (2) do powstania szkody w 50% zasądzeniu na rzecz powódki z tytułu zadośćuczynienia podlegała zatem kwota 6.000 złotych. Zasadzając wskazaną należność Sąd miał na uwadze przede wszystkim kompensacyjną funkcję tego świadczenia. Określając wysokość zasądzonej z tego tytułu kwoty Sąd oceniał zasadniczo rozmiar doznanej przez powódkę krzywdy. W okolicznościach niniejszej sprawy krzywda ta jest wyznaczana głównie stopniem intensywności doznawanych cierpień psychicznych po śmierci siostry, który jest niewątpliwie najwyższy w początkowej fazie – pierwszych 6 miesiącach, a okresowy w chwili obecnej. Sąd zaznaczył, że choć małoletnia powódka N. M. w dalszym ciągu odczuwa ból i pustkę po stracie siostry, a na jej stan mogły się nałożyć również inne okoliczności związane z przeprowadzeniem się do innego miejsca zamieszkania czy konfliktem rodziców, to z całą pewnością nadal wielokrotnie towarzyszyć jej musi poczucie osamotnienia i smutku. Rozmiar doznanej przez powódkę krzywdy uzależniony jest również od intensywności więzi emocjonalnej jaka łączyła ją ze zmarłą siostrą. Zdaniem Sądu, przyznanie zadośćuczynienia na wskazanym poziomie pieniężnego powinno zrekompensować krzywdę za naruszenie prawa do życia w rodzinie i ból spowodowany utratą najbliższej osoby.

Mając na uwadze opisane okoliczności Sąd Rejonowy orzekł jak w punktach I-II wyroku.

O kosztach sądowych orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany, zaskarżając go w części tj. w zakresie punktu I i III. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

- 1. naruszenie prawa materialnego poprzez niewłaściwą wykładnię art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. i w konsekwencji jego niewłaściwe zastosowanie, u podstaw którego legło przekonanie, że przepis ten stanowi podstawę przyznania najbliższemu członkowi rodziny zmarłego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek czynu niedozwolonego sprzed dnia 3 sierpnia 2008 r. od ubezpieczyciela sprawcy wypadku,***
- 2. naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię art. 448 k.c. w zw. z art. 23 k.c. i w konsekwencji przyjęcie, iż dobra osobiste powódki zostały naruszone w związku ze śmiercią siostry pomimo wskazania, że zgodnie z art. 448 k.c. ochroną objęte są dobra osobiste poszkodowanego, a nie osób bliskich,***
- 3. naruszenie prawa materialnego poprzez niezastosowanie art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22.05.2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych,***
- 4. naruszenie art. 363 k.c. poprzez nie przyjęcie terminu wymagalności świadczenia z daty wyrokowania,***
- 5. naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez błędną wykładnię art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. i w konsekwencji przyznanie zadośćuczynienia w kwocie rażąco wygórowanej, mając na względzie zakres przyczynienia się bezpośrednio poszkodowanej do powstania szkody w stopniu graniczącym ze sprawstwem,***
- 6. sprzeczność ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającą na uznaniu, iż zerwanie więzi z siostrą wywołało taki stan w życiu i zdrowiu powódki, który wymagał zadośćuczynienia pieniężnego.***

Wskazując na powyższe zarzuty, apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa małoletniej N. M. w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych, oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesy według norm przepisanych za instancję odwoławczą.

Odpowiedź na apelację złożyła małoletnia powódka, reprezentowana przez ustawową przedstawicielkę A. M. (1), wnosząc o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanego na jej rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm przepisanych.

SĄD OKRĘGOWY ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

Apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w pełni podziela poczynione przez Sąd I instancji w przedmiotowej sprawie prawidłowe ustalenia faktyczne, jak również ocenę prawną żądania małoletniej powódki, zarówno w zakresie ustalonej przez Sąd Rejonowy kwoty bazowej przysługującego jej zadośćuczynienia, jak również uwzględnienia okoliczności i stopnia przyczynienia się zmarłej siostry małoletniej N. M., do powstania szkody niemajątkowej (krzywdy).

W pierwszej kolejności zważyć należy, że całkowicie chybiona była argumentacja apelującego ubezpieczyciela, odnośnie naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów prawa materialnego. Wskazać należy, że ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2008 r., nr 116, poz. 731), która weszła w życie w dniu 3 sierpnia 2008 r. dodano do art. 446 § 4 o następującym brzmieniu: „Sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę”. Nie budzi w związku z tym wątpliwości, że osobom wymienionym w tej regulacji nie przysługuje roszczenie o zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie tegoż przepisu, gdy śmierć nastąpiła w wyniku deliktu przed dniem wejścia w życie powyższej ustawy (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2010 r., II CSK 248/10, Biul. SN 2011, nr 3, poz. 13). Z taką sytuacją mieliśmy do czynienia w sprawie niniejszej, jako że wypadek, w którym poniosła śmierć A. M. (2), miał miejsce w dniu 8 września 2007 r.

Wbrew jednakże przekonaniu skarżącego, z ugruntowanego już poglądu orzecznictwa Sądu Najwyższego, jak również Sądu Okręgowego w Białymstoku wynika, iż najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła w wyniku deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2011 r., I CSK 621/10, Lex nr 848128). Ustanowienie art. 446 § 4 k.c. nie powinno być bowiem rozumiane w ten sposób, że w dotychczasowym stanie prawnym art. 448 k.c. nie mógł stanowić podstawy przyznania zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej. Wprowadzenie tegoż przepisu doprowadziło jedynie bowiem do zmiany w sposobie realizacji tego roszczenia przez skonkretyzowanie osób uprawnionych do jego dochodzenia oraz przesłanek jego stosowania. Znaczenie ww. regulacji polega na wprowadzeniu dodatkowej, obok dotychczas istniejącej, podstawy prawnej zasądzenia takiego zadośćuczynienia, spójnej – w zakresie badania zasady odpowiedzialności sprawcy czynu niedozwolonego – z regulacjami dotyczącymi pozostałych roszczeń przysługujących członkom rodziny zmarłego - art. 446 § 1 – 3 k.c. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 14 marca 2013., I ACa 835/12, Lex nr 1344224).

Już z powyższego wynika zatem, iż także przed wprowadzeniem regulacji art. 446 § 4 k.c. istniała możliwość dochodzenia przez członków rodziny zmarłego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, lecz w oparciu o inną podstawę prawną, odnoszącą się do naruszenia dobra osobistego. Podkreślić w tym miejscu trzeba, że prawo do życia w rodzinie oraz związanego z nim utrzymywania więzi osobistych i emocjonalnych z członkami rodziny zalicza się do kategorii podlegających ochronie dóbr osobistych w rozumieniu przepisu art. 23 k.c. W związku z tym naruszenie tego dobra, polegające na spowodowaniu śmierci osoby bliskiej, skutkuje odpowiedzialnością na zasadach ogólnych, wynikających z art. 24 k.c. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 18 czerwca 2013 r., I ACa 392/13, Lex nr 1342326). Nie można przy tym przyjąć za apelującym ubezpieczycielem, że małoletnia powódka nie jest bezpośrednio poszkodowana śmiercią siostry. Ten sam czyn niedozwolony może bowiem wyrządzać krzywdę różnym osobom;

krzywdą wyrządzoną zmarłemu jest śmierć, zaś dla osób mu bliskich jest to naruszenie dobra osobistego poprzez zerwanie więzi emocjonalnej, szczególnie bliskiej w relacjach rodzinnych. Odpowiedzialność ubezpieczyciela obejmuje zatem także szkody będące bezpośrednią konsekwencją śmierci poszkodowanego w sferze praw jego najbliższych i to niezależnie od podstawy prawnej dochodzonego roszczenia (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 13 grudnia 2012 r., I ACa 607/12, Lex nr 1267380).

Należy przy tym zwrócić uwagę, że powoływany przez skarżącego art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych i Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w brzmieniu sprzed dnia 11 lutego 2012 r. nie wyłączał z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c. (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2012 r., III CZP 93/12, OSNC 2013/7-8/84). Nie ma zatem podstaw do zawężenia interpretacji tegoż przepisu jedynie do osób, które doznały bezpośrednio szkody wskutek wypadku komunikacyjnego, a tym samym wyłączenia odpowiedzialności sprawcy na zasadzie art. 448 k.c. Jak trafnie zauważył Sąd Rejonowy, wymagałoby to wyraźnej podstawy prawnej, której brak w powołanej wyżej ustawie.

Mając na względzie powyższe rozważania nie budziło w ocenie Sądu Odwoławczego wątpliwości, że na skutek zdarzenia z dnia 8 września 2007 r., doszło do naruszenia dóbr osobistych małoletniej N. M.. Sprawca szkody A. R., skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Sokółce z dnia 11 stycznia 2008 r. wydanym w sprawie II K 190/07, naruszył bowiem dobra osobiste powódki w postaci prawa do życia w rodzinie wspólnie z siostrą A. M. (2), która w tym wypadku poniosła śmierć.

Odnosząc się w dalszej kolejności do wysokości należnego małoletniej powódce zadośćuczynienia stwierdzić należy, że zarzut skarżącego rażącego zawyżenia kwoty przyznanego świadczenia, był pozbawiony uzasadnionych podstaw. Sąd Okręgowy w pełni akceptuje stanowisko Sądu Rejonowego, który ustalił wyjściową kwotę zadośćuczynienia na 12.000 złotych. Dochodzona pozewm kwota 24.000 złotych nie uwzględniała bowiem okoliczności, w jakich doszło do śmierci siostry powódki oraz skutków jakie śmierć ta wywołała u powódki. Trafnie odwołał się Sąd I instancji w tym zakresie do wniosków opinii biegłej z zakresu psychologii M. S., z której wynikało, że powódka w chwili śmierci siostry miała jedynie 6 lat i z racji tego wieku sytuacja ta nie była dla niej do końca czytelna. Zdarzenie to skutkowało reakcją fizjologicznej żaloby, która nie była naznaczona zaburzeniami emocjonalnymi. Biegła nie wykluczyła także, iż na stan małoletniej powódki nałożyły się także emocje związane z przeprowadzką oraz fakt konfliktowego pożycia rodziców. Doznana przez N. M. krzywda nie spowodowała trwałego uszczerbku na jej zdrowiu. Tym niemniej, niewątpliwie powódka doznała straty bliskiej osoby, za którą zawsze będzie tęskniła i odczuwała jej brak. Przedmiotowa okoliczność nie pozwalała zdaniem Sądu Okręgowego na przyjęcie za pozwanym, że małoletniej nie przysługuje świadczenie pieniężne, związane ze śmiercią siostry. Podzielić należało zatem pogląd, że wnioski płynące z opinii biegłej pozwoliły na przyjęcie bazowej kwoty zadośćuczynienia na poziomie 12.000 złotych.

Tak ustalona kwota świadczenia, podlegała jednakże obniżeniu z uwagi na przyczynienie się poszkodowanej do powstania szkody. Sąd Rejonowy miał tu na uwadze wnioski opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej i ruchu drogowego P. D., który stwierdził, iż jedyną przyczyną, jaka doprowadziła do wypadku w dniu 8 września 2007 r. było zachowanie poszkodowanej A. M. (2). Zdaniem biegłego, kierująca rowerem uczestnicząc w ruchu drogowym, w warunkach jazdy nocnej nieoświetlonym pojazdem, i wykonując nagły skręt w lewo bezpośrednio przed nadjeżdżającym samochodem, stworzyła sytuację niebezpieczną, w związku z czym kierujący samochodem V. nie miał możliwości uniknięcia wypadku.

Nie budziło zatem wątpliwości, że w niniejszej sprawie zaistniała sytuacja przyczynienia się samej poszkodowanej siostry powódki do powstania szkody. Określając stopień tegoż przyczynienia, nie można jednakże tracić z pola widzenia faktu, iż bezpośredni sprawca zdarzenia A. R. został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Sokółce z dnia 11 stycznia 2008 r. za czyn art. 177 § 2 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na okres próby 3 lat w związku ze spowodowaniem wypadku, w którym śmierć poniosła A. M. (2). W takim stanie rzeczy podkreślić trzeba, iż w myśl art. 11 k.p.c. ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Zaznaczyć

przy tym należy, iż sąd cywilny jest związany tylko ustaleniami dotyczącymi popełnienia przestępstwa – a więc okolicznościami składającymi się na jego stan faktyczny, czyli osobą sprawcy, przedmiotem przestępstwa oraz czynem przypisanym oskarżonemu – które znajdują się w sentencji wyroku. Oznacza to, że sąd – rozpoznając sprawę cywilną – musi przyjąć, że skazany popełnił przestępstwo przypisane mu wyrokiem karnym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 1977 r., IV PR 63/77, Lex nr 7928). Mając to na uwadze prawidłowo zdaniem Sądu Odwoławczego przyjął Sąd Rejonowy, że stopień przyczynienia się poszkodowanej do powstania szkody, jest porównywalny do stopnia zawinienia sprawcy wypadku – niewątpliwie bowiem, naruszył on zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym i spowodował nieumyślnie wypadek, którego następstwem była śmierć innej osoby. Zachowanie A. R. wypełniło w ocenie sądu karnego przesłanki przestępstwa z art. 177 § 2 k.k. i przesądziło o jego winie w zaistnieniu zdarzenia z dnia 8 września 2007, będącego także źródłem krzywdy małoletniej powódki N. M..

Przyjęcie zatem stopnia przyczynienia się A. M. (2) do powstania szkody na poziomie 50%, skutkowało trafnym przyjęciem przez Sąd Rejonowy konieczności obniżenia wysokości należnego powódce zadośćuczynienia do kwoty 6.000 złotych. W ocenie Sądu Odwoławczego, kwota przyznana przez Sąd I instancji uwzględnia wszelkie kryteria i przesłanki krzywdy, jakiej doznała powódka wskutek śmierci siostry w okolicznościach, w jakich miała ona miejsce.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na mocy art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy. Wysokość należnych powódce kosztów zastępstwa procesowego ustalono w oparciu o § 6 ust. 4 oraz § 12 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., nr 460, tekst jednolity).